

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคสมัยที่กระแสของโลกาภิวัตน์กำลังเฟื่องฟูและมีการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรมประเพณี รูปแบบการดำรงชีวิตและระบบครอบครัวในสังคมไทย ดังที่ สิบปนนท์ เกตุทัต (2536) กล่าวไว้ว่า มีปรากฏการณ์หลากหลายเกิดขึ้นในสังคมไทยทั้งทางวิวัฒน์และวิบัติเกินกว่าจะคาดคิด รวมถึงกระแสโลกาภิวัตน์ได้พัฒนาทั้งสิ่งที่เป็นคุณค่าและปฏิคุณมาสู่สังคมไทย ดังนั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมายมนุษย์จำเป็นต้องมีการพัฒนาเพื่อให้อยู่รอดในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย และมนุษย์ในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานเพียงพอกับการดำรงชีวิตที่ดีและมีศักดิ์ศรี มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เลือกใช้ข้อมูลข่าวสารในการแก้ปัญหา ก้าวทันโลกของการเปลี่ยนแปลง มีชีวิตที่มีความสุขและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน สิ่งที่จะทำให้มนุษย์สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ก่อเกิดการพัฒนา รวมถึงการดำรงชีวิตที่ดี คือ การศึกษา ซึ่งธเนศวร์ เจริญเมือง (2539:459) กล่าวไว้ว่า เมื่อชีวิตต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาชีวิตที่จะอยู่รอดได้ก็ต้องปรับตัวด้วยการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การศึกษาเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการทั้งชีวิต และจากแนวคิดของพระธรรมปิฎก (2540) กล่าวว่า แหล่งวิชาการและแหล่งปัญญาที่ยิ่งใหญ่ คือ สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นพบว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญเพราะนอกจากจะเป็นเครื่องชี้แนวทางในการดำรงชีวิตอยู่ตามวิชาชีพที่ศึกษามาแล้ว ยังต้องรู้จักการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้ถูกต้องด้วย (นวลปรางค์ คุมภักดิ์, 2539)

การศึกษาระดับอุดมศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต โครงสร้างของหลักสูตรจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือก สำหรับหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ของโครงการการศึกษาทั่วไป จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2539) มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษามีความรู้ เข้าใจในสาขาวิชาอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาชีพของตน มองเห็นความสัมพันธ์ของศาสตร์ต่างสาขา สามารถนำมาประยุกต์ใช้เสริมวิชาชีพและที่สำคัญที่สุด คือ การปลูกฝังคุณธรรม ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2532 ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ประกอบด้วย กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาภาษา และ

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ซึ่งนักศึกษาจะต้องเรียนวิชาการศึกษาทั่วไป ไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต (วิจิตร ศรีธำณ , 2539 : 17)

การจัดการศึกษาพยาบาล ซึ่งถือว่าเป็นการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โครงสร้างของหลักสูตรแบ่งรายวิชาออกเป็น 4 หมวดคือ หมวดการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมวดวิชาวิชาชีพและหมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งในการจัดการศึกษาพยาบาลมุ่งหวังผลิตบัณฑิตพยาบาลให้มีคุณธรรมสูง มีความรับผิดชอบ มีคุณสมบัติในการปฏิบัติงานชั้นวิชาชีพด้วยดี เข้าใจชีวิตและสังคม และจากการวิจัยเรื่อง สมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตทางพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2544 ถึง 2549 ของพนารัตน์ วิศวะเทพนิมิตร (2538) พบว่าประกอบด้วย สมรรถนะด้านบุคลิกภาพ สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม สมรรถนะด้านวิชาการ สมรรถนะด้านบริหาร สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับมนุษย์และมวลชน สมรรถนะด้านเทคโนโลยี สมรรถนะด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สมรรถนะด้านการวิจัย สมรรถนะด้านเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข และสมรรถนะด้านกฎหมายและการมีส่วนร่วมทางการเมือง และจากแนวคิดด้านการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลของอำพล จินดาวัฒน์ (2541) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์จะต้องมีความเป็นวิชาชีพและความเป็นมนุษย์ โดยต้องระวังอย่าให้เป็นวิชาชีพมากเกินไป จนลืมความเป็นมนุษย์ จากสมรรถนะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ดังกล่าว ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ด้วยการจัดการศึกษาในหมวดวิชาชีพเพียงอย่างเดียว วิชาการศึกษาทั่วไปจึงมี บทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ดิรุณี รุจกรกานต์ (2536 : 7) ได้กล่าวไว้ว่าสิ่งสำคัญในการปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพ สามารถให้การดูแลแบบองค์รวมได้นั้น พื้นฐานความรู้ที่นักศึกษาพึงมี คือวิชาการศึกษาไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทัศนาศ บุญทอง (2522) ที่กล่าวว่า รายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปมีความสำคัญต่อการที่บุคคลจะเป็นพยาบาลที่มีคุณภาพได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าวิชาการศึกษาทั่วไปมีความสำคัญไม่น้อยกว่าวิชาชีพ แต่จาก ผลการสัมมนาทางวิชาการของสมาคมสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (2537 อ้างถึง โน พรชูลี อาชวอำรุง, 2537 : 32) พบว่า มีปรากฏให้เห็นอยู่เสมอว่า การอุดมศึกษาในประเทศไทย สะท้อนปรากฏการณ์ทางอุดมศึกษาสากลที่เน้นการฝึกทักษะและวิชาชีพเหนือการศึกษาทั่วไป นอกจากนี้ผู้สอน ผู้เรียน ขาดการเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาทั่วไป การเรียนการสอนเน้นการบรรยาย ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาการศึกษาทั่วไป และจากรายงานการวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาของวิชาพื้นฐานทั่วไป ของไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และ ทองอินทร์ วงศ์โสธร(2526 : 98)

พบว่า เนื้อหาของวิชาการศึกษาทั่วไปไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและสังคม ซึ่งจากแนวคิดของไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2540) กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาทั่วไปนั้นต้องเปลี่ยนเมื่อ 1) การเปลี่ยนแปลงของโลก 2) การเปลี่ยนแปลงของประเทศไทย และ 3) ระบบวิชาการถึงเวลาต้องเปลี่ยน

การจัดการศึกษาพยาบาลในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข คณะจารย์และผู้บริหารการศึกษาพยาบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงภาวะสังคม จึงได้มีการปรับปรุงวิชาการศึกษาทั่วไปในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มาตามลำดับดังนี้ (ไพลิน นุฏลกิจ, 2529 ; สถาบันพัฒนากำลังคนทางด้านสาธารณสุข, 2537)

หลักสูตร พ.ศ. 2489 วิชาพื้นฐานทั่วไป 2 วิชา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ จิตวิทยา

หลักสูตร พ.ศ. 2512 วิชาพื้นฐานทั่วไป 9 วิชา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ(1-4) จิตวิทยาทั่วไป พลศึกษา หลักและวิธีการสอนเศรษฐศาสตร์ในครอบครัว สังคมวิทยา(1-2)

หลักสูตร พ.ศ. 2514 วิชาพื้นฐาน 14 วิชา ได้แก่ ชีววิทยา เคมี เคมีปฏิบัติ จิตวิทยาทั่วไป คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ หลักเศรษฐศาสตร์ จิตวิทยาพัฒนาการ ปรัชญาเบื้องต้น สื่อสาร การเมือง ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย รวม 49 หน่วยกิต

หลักสูตร พ.ศ. 2520 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 12 หน่วยกิต กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 8 หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 38 หน่วยกิต ภาษา 8 หน่วยกิต รวม 66 หน่วยกิต

หลักสูตร พ.ศ. 2528 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 12 หน่วยกิต กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 8 หน่วยกิต กลุ่มวิชาภาษาศาสตร์ 8 หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 8 หน่วยกิต รวม 36 หน่วยกิต

หลักสูตร พ.ศ. 2537 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 9 หน่วยกิต กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 10 หน่วยกิต กลุ่มวิชาภาษาศาสตร์ 10 หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ 9 หน่วยกิต รวม 38 หน่วยกิต

ซึ่งการปรับปรุงหลักสูตรในปี พ.ศ. 2537 นั้น ยังคงเป็นหลักสูตรเน้นชุมชนเหมือนปี พ.ศ. 2528 แต่ได้ตระหนักถึงความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงเพิ่มประเด็นของสิ่งแวดล้อม จริยธรรมของวิชาชีพ และให้ผู้เรียนมีการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ตระหนักในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยเพิ่มวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา สารสนเทศกับการศึกษาค้นคว้าและ

ภาษาอังกฤษ นอกจากจะมีการปรับเปลี่ยนรายวิชาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่เปลี่ยนไปแล้ว ปัจจัยอีกประการที่สำคัญที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาทั่วไป คือ การจัดการเรียนการสอน จากการศึกษาการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาของวิชาพื้นฐานทั่วไปของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์และทองอินทร์ วงศ์โสธร (2526) การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐของ นวลปรานต์ คุมภักดิ์ (2539) และจากแนวคิดของTraub(1994 cited in Sandra L.Kanter et al,1997) พบว่า ครูผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไปมักจะใช้วิธีบรรยายเท่านั้น ซึ่งการสอนโดยวิธีนี้ไม่สามารถใช้ได้ดีในการศึกษายุคปัจจุบันนี้ เพราะในยุคนี้มีการเปลี่ยนแปลงการถ่ายทอดความรู้ เช่น ดาวเทียม เคเบิล อินเทอร์เน็ต เข้ามามีบทบาท การเรียนการสอนจำเป็นต้องปรับบทบาทเพิ่มสิ่งต่างๆเหล่านี้เข้าไป และที่สำคัญต้องสอนให้นักศึกษาเรียนรู้ที่จะมีการพัฒนาตนเองตลอดชีวิต และไม่จำเป็นต้องศึกษาในเฉพาะห้องเรียน การเรียนการสอนจึงต้องพัฒนาควบคู่ไปกับรายวิชาด้วย นอกจากนี้ การบริหารรายวิชามีส่วนสำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ในปัจจุบันการบริหารวิชาการศึกษาทั่วไปของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (สถาบันพัฒนากำลังคนทางด้านสาธารณสุข , 2537) เป็นไปโดยคณะกรรมการดำเนินงานและประสานงานรายวิชา มีหน้าที่จัดเชิญอาจารย์ผู้สอน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ภายนอกวิทยาลัย ได้แก่ อาจารย์ในวิทยาลัยสังกัดสถาบันพัฒนากำลังคนทางด้านสาธารณสุข อาจารย์ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยอื่นในคณะวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ในจังหวัดที่วิทยาลัยพยาบาลนั้นๆตั้งอยู่ โดยให้อิสระแก่อาจารย์ผู้สอนในการกำหนดวิธีการสอน การประเมินผล โดยทางวิทยาลัยจะกำหนดวัตถุประสงค์รายวิชาและเนื้อหาวิชาให้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ Carnegie Foundation(1976) ที่กล่าวว่า รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับวิชาการศึกษาทั่วไป คือ การบริหารโดยหน่วยงานอิสระ เพราะผู้ที่เกี่ยวข้องจะมีแนวคิด ทักษะคติและหลักการเดียวกัน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพตามที่ประสงค์และบรรลุวัตถุประสงค์รายวิชา

ในการจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์นั้น จำเป็นต้องมีการจัดให้สอดคล้องกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของโลก นโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาอุดมศึกษา และแผนพัฒนาการพยาบาลและการผดุงครรภ์แห่งชาติ ซึ่งในการวางแผนการจัดการศึกษาต้องพิจารณาว่า แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม เพื่อจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งขณะนี้ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจ และคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2540) กล่าวไว้ว่า ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

ส่วนรวม ได้แก่ การขยายตัวทางเศรษฐกิจจะชะลอตัวลง วงเงินทุนโดยรวมของประเทศลดลง และ
ภาระหนี้ต่างประเทศของภาครัฐสูงขึ้น 2) ผลกระทบต่อการพัฒนาคนและสังคม ได้แก่ การว่าง
งานเพิ่มขึ้น ผู้ด้อยโอกาสจำนวนมากที่จะไม่ได้รับบริการพื้นฐานทางสังคม ปัญหาการกระจาย
รายได้และอัตราความยากจนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รายได้ที่ลดลงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสติ
ปัญญา ผลกระทบต่อการบริการสุขภาพอนามัยและสุขภาพจิต ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและ
ทรัพย์สินจะมีปัญหารุนแรงขึ้น 3) ผลกระทบต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่
ขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าส่งออกลดลงและปัจจัยพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการพัฒนา
ขีดความสามารถในการแข่งขันมีข้อจำกัดมากขึ้น

นอกจากนี้จากแนวโน้มของสภาพและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้มีนักทำนายอนาคต
ประมวลและคาดการณ์สังคมไทยในอีก 2 ทศวรรษข้างหน้าว่าน่าจะมีคุณสมบัติดังนี้ 1) เป็น
ประเทศประชาธิปไตย มีระบบรัฐสภา มีพระมหากษัตริย์เป็นองค์พระประมุขของชาติ และมีการ
กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น 2) นับถือพุทธศาสนา โดยผู้คนจะหันเข้าศึกษาศาสนาเพิ่มขึ้น เพราะ
ต้องการหาเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ 3) สื่อสารมวลชน ธุรกิจโฆษณา และงานประชาสัมพันธ์ จะขึ้น
และมีอิทธิพลต่อสังคมเพิ่มขึ้น 4) มีการขยายโอกาสทางการศึกษา แต่ช่องว่างระหว่างโอกาสทาง
การศึกษาเพิ่มขึ้น 5) ช่องว่างทางเศรษฐกิจจะระหว่างคนรวยคนจนกว้างขึ้น 6) ชุมชนเมืองขยาย
ตัว เมืองใหญ่ในภูมิภาคต่างๆ จะเป็นศูนย์กลางของความเจริญที่แก้มืดจากความแออัด 7)
ประชาชนมีการศึกษาดีขึ้นเข้าใจสิทธิส่วนบุคคล สิทธิของผู้รับบริการและสิทธิของผู้ป่วย 8) มีความ
หลากหลายทางความคิด อาชีพ รูปแบบการดำเนินชีวิต 9) ปัญหาสุขภาพเปลี่ยนแปลงไป 10) ผู้หญิงมี
บทบาทในสังคมเพิ่มมากขึ้น 11) ประเทศไทยจะเน้นศูนย์กลางของความเจริญในภูมิภาคอินโดจีน
12) คนต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศเพิ่มความหลากหลายด้านเชื้อชาติ และ 13) ค่ารักษา
พยาบาลแพงมาก (วีณา นานาศิลป์, 2540)

ดังได้กล่าวแล้วว่า การคาดการณ์ของสังคมใน 2 ทศวรรษหน้า จะมีการเปลี่ยนแปลง
หลายอย่างอย่างต่อเนื่องรวมทั้งผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ จึงจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีการ
ปรับเปลี่ยนหลายสิ่งหลายอย่างเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และในปี พ.ศ. 2544 จะสิ้นสุด
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 และเริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 9 ซึ่งประเทศจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนหลายด้านหลังวิกฤติเศรษฐกิจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผล
ต่อการจัดการเรียนการสอนของทุกสถาบันการศึกษา การวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย โดยสอบถาม
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปสังคม ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทั่วไป ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการจัดการศึกษาพยาบาลและการบริหารการศึกษาพยาบาล จะทำให้ได้อนาคตภาพวิชาใน
หมวดวิชาการศึกษาทั่วไปในเรื่อง 1) ลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 2) จุดประสงค์ของหมวด

วิชาการศึกษาทั่วไป 3) โครงสร้างรายวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป 4) การบริหารรายวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป 5) การจัดเนื้อหาวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป 6) การจัดการเรียนการสอนของหมวดการศึกษาทั่วไปในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในปี พ.ศ. 2545-2549

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาขนาดภาพวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในปี พ.ศ. 2545-2549 ในเรื่อง

1. สมรรถนะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
2. วัตถุประสงค์ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป
3. โครงสร้างรายวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป
4. การบริหารรายวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป
5. การจัดเนื้อหาวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป
6. การจัดการเรียนการสอนของหมวดการศึกษาทั่วไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปสังคม ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทั่วไป ผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษาพยาบาลและการบริหารการศึกษาพยาบาล

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ วิชาการศึกษาทั่วไป ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2545-2549 ในเรื่อง

- 2.1 สมรรถนะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
- 2.2 วัตถุประสงค์ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป
- 2.3 โครงสร้างรายวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป
- 2.4 การบริหารรายวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป
- 2.5 การจัดเนื้อหาวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป
- 2.6 การจัดการเรียนการสอนของหมวดการศึกษาทั่วไป

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ตอบคำถามด้วยความจริงใจ เต็มใจ และมีอิสระในการให้ข้อมูล
2. วัน เวลา ที่แตกต่างกัน ในการตอบแบบสอบถาม แต่ละรอบของผู้เชี่ยวชาญไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

คำจำกัดความ

การศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2545-2549 ที่มีจุดมุ่งหมายของการสอน เพื่อให้บัณฑิตรู้รอบ กอปรด้วยคุณธรรมและพร้อมที่จะปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของอนาคตรวมถึงภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

สมรรถนะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงความสามารถของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่เกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม ตลอดจนบุคลิกภาพลักษณะในการปฏิบัติกรอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ หมายถึง เป้าหมายที่จะเกิดกับผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนการสอนหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2545-2549

โครงสร้างรายวิชา หมายถึง จำนวนหน่วยกิตทั้งหมดในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป การแบ่งกลุ่มวิชาและจำนวนหน่วยกิตในแต่ละกลุ่มวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2545-2549

การบริหารรายวิชา หมายถึง รูปแบบการบริหารหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2545-2549

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการสอน การวัดและการประเมินผลที่จะทำ ให้บรรลุวัตถุประสงค์รายวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไปของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2545-2549

เนื้อหารายวิชา หมายถึง ลักษณะวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป ลักษณะวิชาของแต่ละกลุ่มในหมวดการศึกษาทั่วไป ชื่อรายวิชาการศึกษาทั่วไปในแต่ละหมวดการศึกษาทั่วไปของ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2545-2549

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญทางด้านปฏิรูปสังคม ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาทั่วไป ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาพยาบาลและการบริหารการศึกษาพยาบาล โดยมี คุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนด

ขนาดตภาพหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมายถึง แนวโน้มของวิชาการศึกษาทั่วไป ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ.2545-2549 ตามความคิดของผู้เชี่ยวชาญแบ่งเป็นเรื่องต่างๆดังนี้

1. สมรรถนะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
2. วัตถุประสงค์ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป
3. โครงสร้างรายวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป
4. การบริหารรายวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป
5. การจัดเนื้อหาวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป
6. การจัดการเรียนการสอนของหมวดการศึกษาทั่วไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบขนาดตภาพของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปในเรื่อง 1) สมรรถนะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 2) วัตถุประสงค์ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป 3) โครงสร้างรายวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป 4) การบริหารรายวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป 5) การจัดเนื้อหาวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป 6)การจัดการเรียนการสอนของหมวดการศึกษาทั่วไป ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในปี พ.ศ. 2545-2549

2. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ในหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข